

МЕТОДИКА ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті проаналізовано основні теоретичні підходи до оцінки конкурентоспроможності товарів. Розглянуто діяльність промислового підприємства ВАТ "Укрелектроапарат" та його основних конкурентів. Зроблено вибір продукції ВАТ "Укрелектроапарат" та продукції основних конкурентів для оцінки конкурентоспроможності. Проведено оцінку конкурентоспроможності трансформаторів.

In the article basic theoretical approaches are analysed in relation to the estimation of competitiveness of commodities. Activity of industrial enterprise of VAT "Ukrelektroaparat" is considered and him basic competitors. The choice of products of VAT "Ukrelektroaparat" and products of basic competitors is done for the estimation of competitiveness. The estimation of competitiveness of transformers is conducted.

Ключові слова: конкурентоспроможність, оцінка конкурентоспроможності, ціна споживання, індекс конкурентоспроможності.

Актуальність дослідження. В жорсткому конкурентному середовищі вітчизняні підприємства можуть успішно діяти завдяки створенню механізму забезпечення стійкого стану на ринку. Під механізмом стійкості на рівні підприємства необхідно розуміти сукупність економічних, екологічних і соціальних факторів. Економічна стійкість в більшості забезпечує досягнення стійкості і в інших напрямках функціонування підприємства. Економічну стійкість підприємств на конкурентному ринку сучасна теорія і практика поєднує з забезпеченням конкурентоспроможності їх продукції на діючих та потенційних ринках.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми стійкості та конкурентоспроможності набули широкого розвитку в роботах багатьох вчених, зокрема, теоретичним обґрунтуванням необхідності проведення оцінки конкурентоспроможності продукції займаються В.Я. Кардаш [1], Г.О. Холодний [2], О.М. Шканова [3], Л.В. Балабанова [4], С.В. Крикавський [5] та інші вітчизняні й зарубіжні науковці.

Мета статті полягає у визначенні можливостей розширення ринків збуту продукції ВАТ "Укрелектроапарат" шляхом оцінки її конкурентоспроможності.

Вклад основного матеріалу. Конкурентоспроможність товару – вирішальний фактор його комерційного успіху на ринку. Це багатоаспектне поняття, що означає відповідність товару умовам ринку, конкретним вимогам споживачів не тільки за своїми якісними, технічними, економічними, естетичними характеристиками, але і за комерційними та іншими умовами його реалізації (ціна, терміни постачання, канали збуту, сервіс, реклама). Більше того, важливою складовою частиною конкурентоспроможності товару є рівень витрат споживача за час експлуатації. Саме тому, промисловим підприємствам з метою втримання існуючих і завоювання нових ринків збуту, вкрай необхідно проводити систематичне оцінювання рівня конкурентоспроможності власних товарів.

Загальне оцінювання конкурентоспроможності товару здійснюється у три послідовні етапи [1].

По-перше, аналіз ринку та вибір найбільш конкурентоспроможного товару – зразка (еталона для порівняння).

По-друге, визначення сукупності параметрів двох товарів для порівняння.

По-третє, розрахунки інтегрального показника конкурентоспроможності товару, що оцінюється.

Розрахунок нормативних параметрів для оцінки конкурентоспроможності забезпечується з допомогою альтернативного методу. Для цього застосовується показник, який має лише два значення: 1 або 0. Якщо товар відповідає нормі (наприклад, вимогам безпеки), цей показник дорівнює 1, а якщо ні – 0. Груповий показник усієї сукупності нормативних параметрів дорівнює добутку одиничних показників кожного з них. Розрахунки здійснюються за формулою:

$$I_{\text{ГП}} = \prod_{i=1}^n Q_{ni}, \quad (1)$$

де $I_{\text{ГП}}$ – груповий показник нормативних параметрів; Q_{ni} – одиничний показник i -го параметра; n – кількість нормативних параметрів, що підлягають оцінюванню.

Нульове значення цього індексу свідчить про невідповідність товару вимогам нормативних документів.

Визначення групового показника, що характеризує відповідність технічних параметрів виробу ринковим потребам, здійснюється з допомогою одиничних показників якості з урахуванням значущості кожного з них. Розрахунки здійснюються за формулою:

$$I_{\text{ТП}} = \sum_{i=1}^n q_i v_i, \quad (2)$$

де q_i – одиничний показник i -го технічного параметра;

v_i – коефіцієнт вагомості i -го параметра;

n – кількість параметрів, що взяті для оцінювання.

Аналогічні розрахунки здійснюються також щодо товару-конкурента. Порівняння двох групових показників дозволяє визначити рівень конкурентоспроможності товару стосовно товару-конкурента за технічними параметрами. Такі розрахунки здійснюються за формулою:

$$q_i = \frac{P_{оцін}}{P_{баз}} \text{ або } q_i = \frac{P_{баз}^*}{P_{оцін}}, \quad (3)$$

де $P_{оцін}$ – значення параметра товару, який оцінюється;

$P_{баз}$ – значення цього параметра в базовому товарі (* уточнено автором, так як зростання не кожного технічного параметра призводить до загального поліпшення якості товару).

Ціна споживання – сума коштів, що необхідні споживачу на весь час використання товару, визначається за формулою:

$$C_{спож} = C_{прод} + M, \quad (4)$$

де M – сумарні витрати споживання, пов'язані з експлуатацією товару протягом усього періоду його служби.

$C_{прод}$ – ціна виробу

Груповий показник конкурентоспроможності за економічними параметрами обчислюється за формулою:

$$I_{ЕП} = \frac{C_{спож}^{оцін}}{C_{спож}^{баз}}, \quad (5)$$

де $C_{спож}^{оцін}$, $C_{спож}^{баз}$ – ціна споживання відповідно оцінюваного та базового виробів.

Інтегральний показник конкурентоспроможності товару обчислюють за формулою:

$$K_{інт} = \frac{I_{ТП}}{I_{НП}}, \quad (6)$$

де $I_{ТП}$ – індекс технічних параметрів (індекс якості);

$I_{НП}$ – індекс економічних параметрів (індекс цін).

Якщо $K_{інт}$ більше за 1 – виріб, що аналізується, має конкурентні переваги над товаром-конкурентом, якщо навпаки – виріб, що аналізується, програє товару-конкуренту.

Для прийняття остаточних рішень щодо виходу з товаром на цільовий ринок рекомендується користуватися даними табл. 1.

Таблиця 1

Шкала оцінювання перспективності товару за інтегральним показником конкурентоспроможності

Порівнювані товари	Межа зміни показника $K_{інт}$	Прогнозна оцінка конкурентоспроможності товару
Товар-конкурент	1,6 і більше	Дуже перспективно
	1,59-1,40	Перспективно
	1,39-1,20	Мало перспективно
	1,19-1,00	Не перспективно

Отже, визначивши методику, проведемо оцінку конкурентоспроможності продукції промислового підприємства ВАТ “Укрелектроапарат”.

Переважна частина продукції (близько 70%), яку виготовляє ВАТ “Укрелектроапарат”, експортується у країни СНД, причому понад 80% експорту припадає на Російську Федерацію. Тому, доцільним буде провести оцінку конкурентоспроможності продукції ВАТ “Укрелектроапарат” щодо продукції тих підприємств, які успішно працюють саме на ринках Росії.

На російському ринку успішно діють Мінський електротехнічний завод, Чирчікський трансформаторний завод, група компаній “Електрошит” м. Самара, ОАО “Алттранс” м. Барнаул, Бірбіджанський трансформаторний завод, проте найсильніші позиції займають ТОВ ТП “Енергорезерв” м. Тюмень та ВАТ “Профенерго” м. Москва.

Чільне місце у номенклатурах ТОВ ТП “Енергорезерв” та ВАТ “Профенерго” займають трансформатори ТМГ-400 і ТМГ-250, за функціональними і технічними характеристиками вони аналогічні трансформаторам ВАТ “Укрелектроапарат”.

Таким чином, для оцінки конкурентоспроможності продукції використаємо такі види трансформаторів, як ТМГ-400 і ТМГ-250.

Технічні та економічні характеристики трансформаторів ТМГ-400 і ТМГ-250 ВАТ “Профенерго”, ТОВ ТП “Енергорезерв” та ВАТ “Укрелектроапарат” наведено у таблицях 2-5.

Перш ніж безпосередньо перейти до розрахунку інтегральних показників конкурентоспроможності трансформаторів ВАТ “Укрелектроапарат” вважаємо за необхідне навести стисло характеристику вибраних трансформаторів.

Хмельницьке відкрите акціонерне товариство “Укрелектроапарат” є одним з провідних підприємств трансформаторобудування не тільки України, а й країн СНД. Основна номенклатура продукції підприємства – це силові трансформатори, комплектні трансформаторні підстанції, високовольтна апаратура, камери одностороннього обслуговування, станції катодного захисту та інші товари народного споживання. Проте, близько 65% випуску і реалізації продукції підприємства припадає на силові трансформатори різних марок і модифікацій, тому, при виборі товару для оцінки конкурентоспроможності доцільно буде зупинитися саме на трансформаторах типу ТМГ-250 та ТМГ-400, основні технічні та економічні характеристики яких наведено у таблицях 2–5.

Зазначені трансформатори є трифазними з природним масляним охолодженням, призначені для перетворення електричної енергії в мережах енергосистем, і також для живлення різних споживачів в мережах змінного струму частотою 50 Гц. У трансформаторах передбачена можливість регулювання напруги: 5 рівнів з діапазоном регулювання $\pm 2 \times 2,5\%$ від номінального.

Вид регулювання – ПБЗ (перемикання без збудження). Перемикання трансформаторів на інший рівень регулювання відбувається в ручному режимі у відключеному стані. Трансформатори складаються з активної частини, кришки і зварного бака овальної форми. На кришці розташовані введення ВН і НН, привід перемикача, розширювач з масловказівником і осушувачем повітря. Активна частина складається з магнітопровода з обмотками, нижніх і верхніх ярмових балок, перемикача відгалужень обмоток.

Магнітна система трансформаторів плоскошхтована, стрижневого типу, збирається з холоднокатаної електротехнічної сталі. Конструкція обмоток – циліндрична. Обмотки ВН мають регулювальні відведення. При виготовленні обмоток застосовано блокове намотування (тобто обмотка ВН намотується на обмотку НН).

Активна частина трансформаторів жорстко закріплена у верхній частині бака в чотирьох місцях гвинтами розпорів. Над активною частиною встановлений перемикач, до нерухомих контактів якого приєднані регулювальні відведення обмоток ВН. У верхній частині бака приварені крюки для підйому трансформатора. У нижній частині бака є пластина заземлення і пробка для зливу масла. Конструкція пробки дозволяє брати пробу масла при частковому її відгвинчуванні. До дна бака приварені смуги з отворами для кріплення трансформатора до фундаменту [6].

Таблиця 2

Технічні показники трансформатора типу ТМГ-400

№ п./п.	Показники	ВАТ “Укрелектроапарат”	ТОВ ТП “Енергорезерв”	ВАТ “Профенерго”
1	Потужність, кВа	400	400	400
2	Номінальна напруга ВН, кВ	15	15	15
3	Номінальна напруга НН, кВ	0,4	0,4	0,4
4	Втрати, Вт(х.х.)	830	830	900
5	Втрати, Вт(к.з.)	6050	5800	5950
6	Струм х.х., %	1,9	0,8	1,8
7	Напруга к.з., %	6,0	4,5	4,5
8	Габаритні розміри, мм	1550/940/1585	1300/860/1410	1200/950/1700
9	Маса, кг (масла)	350	350	350
10	Маса, кг (повна)	1400	1360	1480

Таблиця 3

Технічні показники трансформатора типу ТМГ-250

№ п./п.	Показники	ВАТ “Укрелектроапарат”	ТОВ ТП “Енергорезерв”	ВАТ “Профенерго”
1	Потужність, кВа	250	250	250
2	Номінальна напруга ВН, кВ	15	15	15
3	Номінальна напруга НН, кВ	0,4	0,4	0,4
4	Втрати, Вт(х.х.)	580	580	610
5	Втрати, Вт(к.з.)	4050	3700	3700
6	Струм х.х., %	1,9	1,0	1,9
7	Напруга к.з., %	4,5	4,5	4,5
8	Габаритні розміри, мм	1495/860/1545	1220/840/1280	1230/910/1570
9	Маса, кг (масла)	290	260	250
10	Маса, кг (повна)	1315	1160	1150

Таблиця 4

Економічні показники трансформатора типу ТМГ-400

ТМГ-400	ВАТ “Укрелектроапарат”	ТОВ ТП “Енергорезерв”	ВАТ “Профенерго”
Ціна	25600 грн., 3200\$	147000 руб., 4777,5\$	107200 руб., 3573\$
Доставка	Згідно з транспортними тарифами за рахунок покупця		
Обслуговування	Гарантійне обслуговування безкоштовне		
Гарантія	7 років	7 років	7 років

Таблиця 5

Економічні показники трансформатора типу ТМГ-250

ТМГ-250	ВАТ “Укрелектроапарат”	ТОВ ТП “Енергорезерв”	ВАТ “Профенерго”
Ціна	16380 грн., 2047,5\$	120135 руб., 3904,4\$	81500 руб., 2648,8\$
Доставка	Згідно з транспортними тарифами за рахунок покупця		
Обслуговування	Гарантійне обслуговування безкоштовне		
Гарантія	7 років	7 років	7 років

Таким чином, оскільки сукупність технічних та економічних показників сформовано, проведемо оцінку конкурентоспроможності трансформаторів ТМГ-250 й ТМГ-400 виробника ВАТ “Укрелектроапарат”, використовуючи загальновідому методику експертних оцінок. Згідно з визначеною методикою у розрахунку індексу конкурентоспроможності за технічними параметрами приймає участь вагомість технічних показників якості продукції, тому нами було проведено експертне оцінювання керівного складу ВАТ “Укрелектроапарат” на предмет визначення важливості показників, представлених у таблицях 2.17-2.18. Результати оцінки наведено у табл. 6.

Таблиця 6

Експертна оцінка вагомості технічних показників трансформаторів типу ТМГ-250 й ТМГ-400.

Показник	Експерт					Σ_i	Σ_i/Σ_{max}	
	1	2	3	4	5			
1	10	10	10	10	10	50	0,13	
2	9	9	8	8	9	43	0,11	
3	9	9	9	8	9	44	0,11	
4	8	7	8	7	8	38	0,10	
5	8	8	8	7	8	39	0,10	
6	9	10	9	9	8	45	0,10	
7	9	9	8	9	8	43	0,10	
8	7	6	8	7	6	34	0,09	
9	6	5	7	6	6	30	0,08	
10	6	5	7	6	6	30	0,08	
$\Sigma_{max}=396$					$\Sigma=1$			

1. Проведемо оцінку конкурентоспроможності трансформатора ТМГ-250 ВАТ “Укрелектроапарат” щодо трансформатора ТМГ-250 ТОВ ТП “Енергорезерв”.

$$I_{Г.П.} = \frac{250}{250} \times 0,13 + \frac{15}{15} \times 0,11 + \frac{0,4}{0,4} \times 0,11 + \frac{580}{580} \times 0,10 + \frac{3700}{4050} \times 0,10 + \frac{1,9}{1} \times 0,10 + \frac{4,5}{4,5} \times 0,10 + \left(\frac{4}{5}\right)^* \times 0,09 + \frac{260}{290} \times 0,08 + \frac{1160}{1315} \times 0,08 = 1,04$$

* габаритні розміри трансформаторів було перераховано у бали за зростаючою системою (чим більший розмір тим менше балів).

При розрахунку економічних показників, за умови однаковості показників вартості доставки і строків гарантійного обслуговування, до уваги приймаємо лише ціну трансформатора:

$$I_{Е.П.} = \frac{2047,5}{3904,4} = 0,52.$$

Таким чином, розрахуємо інтегральний коефіцієнт:

$$K_{int.} = \frac{1,04}{0,52} = 2.$$

Отже, трансформатор ТМГ-250 ВАТ “Укрелектроапарат” є конкурентоспроможним у порівнянні з трансформатором ТМГ-250 ТОВ ТП “Енергорезерв” й ВАТ “Укрелектроапарат” має усі можливості потіснити ТОВ ТП “Енергорезерв” з зайнятих ним ринків.

2. Проведемо оцінку конкурентоспроможності трансформатора ТМГ-250 ВАТ “Укрелектроапарат” щодо трансформатора ТМГ-250 ВАТ “Профенерго”.

$$I_{T.П.} = \frac{250}{250} \times 0,13 + \frac{15}{15} \times 0,11 + \frac{0,4}{0,4} \times 0,11 + \frac{580}{610} \times 0,10 + \frac{3700}{4050} \times 0,10 + \frac{1,9}{1,9} \times 0,10 + \frac{4,5}{4,5} \times 0,10 + \left(\frac{4}{4}\right)^* \times 0,09 + \frac{260}{290} \times 0,08 + \frac{1150}{1315} \times 0,08 = 0,96$$

$$I_{E.П.} = \frac{2047,5}{2648,8} = 0,77.$$

Таким чином, розрахуємо інтегральний коефіцієнт:

$$K_{инт.} = \frac{0,96}{0,77} = 1,2.$$

Отже, трансформатор ТМГ-250 ВАТ “Укрелектроапарат” хоча і є конкурентоспроможним у порівнянні з трансформатором ТМГ-250 ВАТ “Профенерго”, але вихід ВАТ “Укрелектроапарат” з даним трансформатором на ринки, де працює ВАТ “Профенерго”, є мало перспективним.

3. Проведемо оцінку конкурентоспроможності трансформатора ТМГ-400 ВАТ “Укрелектроапарат” щодо трансформатора ТМГ-400 ТОВ ТП “Енергорезерв”.

$$I_{T.П.} = \frac{400}{400} \times 0,13 + \frac{15}{15} \times 0,11 + \frac{0,4}{0,4} \times 0,11 + \frac{830}{830} \times 0,10 + \frac{5800}{6050} \times 0,10 + \frac{1,9}{0,8} \times 0,10 + \frac{6,0}{4,5} \times 0,10 + \left(\frac{4}{5}\right)^* \times 0,09 + \frac{350}{350} \times 0,08 + \frac{1360}{1400} \times 0,08 = 1,06$$

$$I_{E.П.} = \frac{3200}{4777,5} = 0,66.$$

Таким чином, розрахуємо інтегральний коефіцієнт:

$$K_{инт.} = \frac{1,06}{0,66} = 1,6.$$

Отже, трансформатор ТМГ-400 ВАТ “Укрелектроапарат” є конкурентоспроможним у порівнянні з трансформатором ТМГ-400 ТОВ ТП “Енергорезерв” й ВАТ “Укрелектроапарат” має усі можливості потіснити ТОВ ТП “Енергорезерв” з зайнятих ним ринків.

4. Проведемо оцінку конкурентоспроможності трансформатора ТМГ-400 ВАТ “Укрелектроапарат” щодо трансформатора ТМГ-400 ВАТ “Профенерго”.

$$I_{T.П.} = \frac{400}{400} \times 0,13 + \frac{15}{15} \times 0,11 + \frac{0,4}{0,4} \times 0,11 + \frac{830}{900} \times 0,10 + \frac{5800}{6050} \times 0,10 + \frac{1,9}{0,8} \times 0,10 + \frac{6,0}{4,5} \times 0,10 + \left(\frac{4}{4}\right)^* \times 0,09 + \frac{350}{350} \times 0,08 + \frac{1400}{1480} \times 0,08 = 1,09$$

$$I_{E.П.} = \frac{3200}{3573} = 0,89.$$

Таким чином, розрахуємо інтегральний коефіцієнт:

$$K_{инт.} = \frac{1,09}{0,89} = 1,22.$$

Отже, трансформатор ТМГ-400 ВАТ “Укрелектроапарат” хоча і є конкурентоспроможним у порівнянні з трансформатором ТМГ-400 ВАТ “Профенерго”, але вихід ВАТ “Укрелектроапарат” з даним трансформатором на ринки, де працює ВАТ “Профенерго”, знову ж таки, є мало перспективним.

Таким чином, провівши розрахунок конкурентоспроможності продукції ВАТ “Укрелектроапарат” щодо продукції найближчих конкурентів, можна зробити такі **висновки**:

– продукція ВАТ “Укрелектроапарат” переважає продукцію конкурентів за технічними та економічними показниками в сукупності;

– незважаючи на сукупне переважання за технічними показниками продукції ВАТ “Укрелектроапарат” над продукцією конкурентів, все ж за габаритними розмірами та масою трансформатори ВАТ “Укрелектроапарат” відчутно поступаються, що може впливати на умови транспортування та монтажу;

– проведені розрахунки інтегрального показника конкурентоспроможності дають підстави констатувати значну перевагу трансформатора ТМГ-250 ВАТ “Укрелектроапарат” над трансформатором ТМГ-250 ТОВ ТП “Енергорезерв”, в усіх інших випадках перевага є не такою відчутною, що дає підстави говорити про можливість підвищення якості продукції ВАТ “Укрелектроапарат”.

А напрямки підвищення якості та конкурентоспроможності продукції ВАТ “Укрелектроапарат” є об'єктами подальших досліджень.

Література

1. Кардаш В.Я. Маркетингова товарна політика : [підручник] / Кардаш В.Я. – К. : КНЕУ, 2001. – 239 с.
2. Холодний Г.О. Маркетингова товарна політика : [навч. посіб.] / Холодний Г.О. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2006. – 324 с.
3. Шканова О.М. Маркетингова товарна політика : [навч. посіб.] / Шканова О.М. – К. : МАУП, 2003. – 160 с.
4. Балабанова Л.В. Маркетингова товарна політика в системі менеджменту підприємств : [навч. посіб.] / Л.В. Балабанова, О.А. Бриндіна. – К. : ВД «Професіонал», 2006. – 336 с.
5. Крикавський Є.В. Маркетингова товарна політика : навч. посібник. / [Крикавський Є.В. та ін.]. – Львів : Вид-во Національного університету “Львівська політехніка”, 2008. – 276 с.
6. Офіційний сайт ВАТ “Укрелектроапарат” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uea.com.ua/>.

Надійшла 16.11.2009

УДК 368.811(477)

Т. А. КЛАДНИЦЬКА, Т. М. АКСЬОНОВА, А. А. БЕРЕЗА
Хмельницький національний університет

СУТНІСТЬ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ СТРАХУВАЛЬНИКІВ

У даній статті розглядаються методика розрахунку платоспроможності страхової компанії та умови її забезпечення. Визначається коло проблем, пов'язаних із забезпеченням страховиками платоспроможності, та пропонуються шляхи їх вирішення.

In this article examined method of calculation of solvency of insurance company and conditions of its providing. The circle of problems, related to providing of solvency insurers is determined, and the ways of their decision are offered.

Ключові слова: платоспроможність, запас платоспроможності, фонд страхових гарантій, страхові резерви.

Постановка проблеми. Дослідження сутності платоспроможності та її значення є актуальним, передусім, як через незначні обсяги капіталізації страхового ринку України, так і окремих страхових компаній, що на ньому працюють. Важливість цього питання підвищується з активізацією інвестиційної діяльності та повноцінної інтеграції страхового ринку України до світового, адже, як відомо, для України надзвичайною проблемою є узгодження національного законодавства з правом Європейського Співтовариства, що надасть можливість повною мірою здійснювати правову реформу в державі, розгорнути міжнародну співпрацю.

На сьогоднішній день не викликає сумніву той факт, що саме ефективна робота страховиків, налагоджені конкурентні фінансові відносини є запорукою розвитку держави у внутрішньому та зовнішньому підприємницькому середовищі. За даними СЕА європейські страховики генерують обсяги страхових премій на суму понад 970 млрд євро (щорічний приріст близько 6 %). 60 % премій припадає на страхування життя й, відповідно, 40 % — на ризикові види страхування. При цьому чисельність зайнятих у страховому бізнесі перевищує один мільйон співробітників, а обсяг інвестицій у економіку від страхової діяльності дорівнює приблизно 6,3 млрд євро [1, с.103]. Страхові та перестрахові компанії відіграють важливу роль у "пом'якшенні" впливу природних катастроф та збитків, завданих людською діяльністю. Саме тому, забезпечення платоспроможності є однією з найважливіших проблем не лише окремої страхової компанії, а й усього світового страхового ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні основи сутності та значення платоспроможності, а також державного нагляду за її забезпеченням висвітлюють у своїх працях українські вчені: Базилевич В.Д., Василик О.Д., Гаманкова О.О., Грушко В.Д., Залетов О.М., Заруба О.Д., Клапків М.С., Ротова Т.А., Осадець С.С., Шумелда Я., а також зарубіжні вчені – Алтинікова І., Коломін Є.В., Рейтман Л. І., Софронов М., Сухов В., Ю. Блейд, Р. Кілін та інші. Проте деяка частина питань залишається не вирішеною, зокрема розв'язання проблем щодо підвищення ефективності діяльності страхових компаній України, покращення методів оцінки платоспроможності та умов її забезпечення.

Метою даної статті є визначення теоретичних передумов вдосконалення методики розрахунку платоспроможності та способів її забезпечення страховою компанією, охарактеризувати основні проблеми, з якими доводиться стикатися страховикам у разі втрати платоспроможності, а саме – їх розрахунки із страхувальниками. А також, розглянувши та проаналізувавши досвід світових страхових інститутів, запропонувати шляхи подолання даних проблем.

Виклад основного матеріалу. Проблема вивчення питання платоспроможності страхової компанії, яка працює на ринку видів страхування інших, ніж страхування життя, виникла разом із виникненням